

Oponentský posudek na bakalářskou práci Matouše Hrušky *Diskurzivní analýza předvolebních kampaní populistických stran.*

Formální stránka práce:

Předložená práce má 68 stran. Text práce je včetně úvodu a závěru rozčleněn na 8 kapitol, které jsou dále členěny na podkapitoly. Struktura práce je přehledná a srozumitelná. Text práce je víceméně čtivý a srozumitelný. Jako hlavní nedostatek formální stránky práce, který je symptomatický pro celou práci, je jistá nedotaženost celého textu. Autor například vcelku správně cituje a odkazuje, ale přesto mu občas uniknou uvozovky nebo nesprávně používá systém jednoduchých a dvojitých uvozek (obě např. na straně 20), nebo u odkazů na texty, které mají více autorů, řadí jejich autory střídavě podle abecedy a jindy v rozporu s ní (a to vše v rámci odkazů na jeden text). Samostatnou kapitolou jsou některé jazykové neobratnosti, opomenutí či vytržení z větné stavby, které by bylo možné snadno opravit důkladnou revizí textu. (Např. kapitola 5.1.2. (s. 34) začíná nesrozumitelnou větou: „Ovšem české elity více spojuje, než rozděluje.“ Co nebo kdo spojuje? atd.)

Obsahová stránka práce:

Tématem práce je analýza diskursu hnutí *Ano* a *Úsvit přímé demokracie* v předvolebních kampaních. Podle autora jsou oba tyto subjekty populistické a analýza ústředních pojmů jejich diskursu má právě tuto skutečnost dokázat. Autor proto nejdříve načrtává pojem a metodu CDA a poté se zaměřuje na samotný pojem populismu. Po jisté diskusi tohoto ošemetného pojmu se přiklání k Taggartově charakteristice nového populismu, z níž si vybírá několik ústředních bodů (reprezentace, elity vs. lid, *heartland* a jakási populistická amorfnost), které dále sleduje. Samotná analýza diskursu působí přesvědčivě, přesto je však v práci několik problematických míst, která zasluhují hlubší pozornost:

Autor jednak některé pojmy (mírně) dezinterpretuje. To se týká např. Freedemem inspirovaným pojetím populismu jako *thin-centred* ideologie, či pojmu *heartlandu*, který je na několika místech vysvětlen zavádějícím způsobem (např. s. 18). Je však nutné podotknout, že na jiných místech je tento pojem používán správně a tak je tato dezinterpretace snad jenom důsledkem nešťastné formulace. Jiným příkladem je užití esoterického pojmu *nadvědomí* (s. 12), který autor zřejmě zaměnil za freudovské *podvědomí*. Apod.

Za poměrně problematické, i když v literatuře velmi časté, považuji skloubení populismu s přímou demokracií. Je sice pravda, že populisté jsou vždy skeptičtí vůči stávajícím formám reprezentativní demokracie a ty se snaží doplnit o některé další metody a postupy, ty však zřídka kdy opravdu míří na odstranění reprezentativní demokracie. Například (nejenom) Okamurův plán na přímou volbu politiků a starostů není voláním po přímé demokracii, ale je (pouze) plánem jiné podoby výběru reprezentantů, kteří budou vládnout za lid. Nadia Urbinati proto vcelku trefně hovoří o populismu jako o disfiguraci reprezentativní demokracie nebo pro něj a podobné snahy razí roztomilý oxymoron *přímá reprezentativní demokracie* (*democrazia rappresentativa in diretta*).

Tento moment se nepřímou potvrzuje na rozboru *babišovského* pojetí *skryté elity*, které spíše než po vládě autentické obyčejnosti (bezprostřední vládě lidu) poukazuje k nedostatku transparentnosti – neviditelné moci, která je jedním z nenaplněných příslibů reprezentativní demokracie. Je jistě škoda, že autor požadavku transparentnosti nevyužil více pro analýzu populistické depolitizace. Zároveň je však potřeba říci, že tím, už bychom se dostali nad rámec bakalářské práce.

Předložená práce má velký potenciál, který se autorovi, bohužel, nepodařilo zcela využít. Zda to bylo způsobeno nedostatkem času při dokončování práce, nám zde nepřísluší spekulovat. Předloženou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ohodnotit ji jako **velmi dobrou**.

V Praze 14. I. 15

Mgr. Jan Bíba, Ph.D.